

EURÓPAI BÍRÓI EGYESÜLET

HATÁROZATA

A MAGYARORSZÁGI BÍRÓK JAVADALMAZÁSÁRÓL

Az Európai Bírói Egyesület (EAJ) 2024. április 26-i varsói ülésén magyarországi tagszervezete, a Magyar Bírói Egyesület (MABIE) arról tájékoztatta az Európai Bírói Egyesületet (EAJ), hogy Magyarországon - más magyarországi hivatásokkal ellentétben - a bírák javadalmazása nem emelkedett az infláció okozta vásárlóerő-csökkenéshez igazodóan. Ezzel szemben azonban szinte valamennyi központi alkalmazott és az állam más ágainak képviselői is az infláció mértékét meghaladó fizetésemelésben részesültek.

Az állam egyéb hatalmi ágaiban a nemzetgazdasági átlagkeresethez kötött fizetések az előző évi gazdasági teljesítmény függvényében automatikusan emelkedtek egy 2018. évi törvénymódosítás alapján, és 2024. március 1-jén ismét emelkedtek 13,9%-kal.

A bírák esetében azonban a 2018 óta három lépcsőben végrehajtott béremelés messze elmaradt a keresetek általános alakulásától, és nem igazodott a magas inflációs rátákhoz. Ennek eredményeképpen 2021 óta a magyarországi bírák reálbérének jelentős csökkenése következett be.

Ezt a problémát már 2022-ben felvetette a MABIE, amely javaslatot dolgozott ki az inflációs hatások ellensúlyozására. Ezt a javaslatot támogatta az Országos Bírósági Hivatal (OBH) elnöke, az Országos Bírói Tanács (OBT), és az egyetértésre talált a Bírósági Dolgozók Szakszervezetével. A kormány azonban nem fogadta el ezt a javaslatot. Ennek következtében sok bíró elhagyta az igazságszolgáltatást, és az üres álláshelyek száma jelentősen megnőtt.

Az EAJ úgy véli, hogy a bírák magyarországi javadalmazásának helyzete, amely nyilvánvalóan nincs összhangban a kormányzati alkalmazottak javadalmazásával, valamint az országos bérek alakulásával, számottevő mértékben hátrányosan befolyásolja az igazságszolgáltatás függetlenségét.

Az igazságszolgáltatás függetlensége szempontjából gyakran hangoztatott annak fontossága, hogy a bírák megfelelő és arányos díjazásban részesüljenek.

Így

Az Európai Unió Bírósága 2018. február 27-én kelt C64/16. számú Associação Sindical dos Juizes Portugueses ügyében hozott határozatában kimondta, hogy a bírák által ellátott feladatok jelentőségével arányos javadalmazási szint a bírói függetlenség alapvető garanciája.

Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának (2010)12. számú ajánlása egyértelműen kifejezte, hogy "a bírák javadalmazásának arányosnak kell lennie hivatásukkal és felelősségükkel, és elegendő mértékűnek kell lennie ahhoz, hogy megvédje őket a döntéseik befolyásolására irányuló törekvésektől".

Az igazságszolgáltatás függetlenségéről szóló ENSZ alapelvek szorgalmazzák, hogy a bírácoknak "megfelelő díjazást, szolgálati feltételeket és nyugdíjat" kell biztosítani.

Az Európai Bírák Konzultatív Tanácsa (CCJE) által kiadott Bírák Magna Chartája követeli, hogy a bírói függetlenséget "(többek között) a javadalmazással kell garantálni", "a bírácoknak megfelelő javadalmazásban kell részesülniük, és biztosítani kell számukra a megfelelő nyugellátási rendszert".

A CCJE 1. számú véleménye továbbá még konkrétabban kifejezte annak szükségességét, hogy "külön jogszabályi rendelkezést kell hozni a bírói fizetések csökkentésének elkerülésére, és a gyakorlatban rendelkezni kell legalább a megélhetési költségekkel összhangban álló fizetésemelésekről". Ezt a követelményt a Velencei Bizottság az igazságszolgáltatási rendszer függetlenségéről szóló jelentésének I. részében (A bírák függetlensége) is megerősítette: "a bírák javadalmazásának meg kell felelnie a hivatás méltóságának, a megfelelő javadalmazás elengedhetetlen ahhoz, hogy a bírákat megvédjék az indokolatlan külső befolyástól".

Ennek megfelelően az Európai Bírói Egyesület:

1. úgy véli, hogy a bírák javadalmazásának jelenlegi szintje és feltételei Magyarországon ellentétesek az európai és más nemzetközi normákkal, és nem egyeztethetők össze az Európai Unió Bíróságának határozataiban meghatározott követelményekkel; ezért

2. felhívja a magyar hatóságokat -

(a) haladéktalanul emeljék a magyarországi bírák fizetését az infláció mértékét meghaladó mértékben, ahogyan azt más kormányzati ágakban már megtették; és

(b) biztosítsák, hogy a magyar bírák a jövőben legalább a más hatalmi ágak döntéshozóival azonos mértékű fizetésemelésben részesüljenek.